

باسمه تعالی

متن پیشنهادی برای برنامه هفتم توسعه به منصرف

تأسیس کمیسیون و سازمان تنظیم مقررات ریلی و نهاد داوری صنعت ریل

۱. با هدف توسعه حمل و نقل ریلی و انتزاع وظایف حاکمیتی از شرکت راه آهن ج.ا.ا.، به منظور حفظ منافع عمومی، افزایش قدرت رقابت پذیری در مقایسه با سایر شقوق حمل و نقل، ارتقاء استانداردهای فنی و ایمنی، حصول اطمینان از رقابت منصفانه و برخورد غیر تبعیض آمیز با همه فعالان صنعت، کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، با وظایف زیر تشکیل می شود:

الف) **تنظیم گری اقتصادی**، شامل تصویب قواعد مربوط به ورود به صنعت و صدور مجوزهای لازم، ایجاد رقابت منصفانه، قواعد دسترسی به شبکه و تعیین قیمت حق دسترسی و ضوابط آن، قواعد مشارکت بخش غیر دولتی در توسعه زیرساخت، بهره برداری و ارائه خدمات ریلی، و نظایر آن.

ب) **تنظیم گری ایمنی و فنی**، شامل تصویب استانداردهای ایمنی و فنی برای زیر ساخت و ناوگان، نظارت بر میزان تمکین در برابر ضوابط مذکور، رسیدگی به سوانح ریلی، و نظایر آن.

ج) **تنظیم گری شبکه**، شامل قواعد زمان بندی حرکت قطارها و تخصیص آن به متقاضیان، قواعد واگذاری ظرفیت شبکه، قواعد تخصیص منصفانه لکوموتیو به قطارها، قواعد استفاده شرکتها از لکوموتیوهای خود، قواعد اعزام بدون تبعیض واگن های باری، تدوین مقررات مربوط به نحوه استفاده از شبکه و حصول اطمینان از در دسترس بودن شبکه و مطابقت برنامه های آن با سایر مقررات، و نظایر آن.

تبصره - کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، به عنوان تنظیم گر مستقل صنعت ریل، موضوع ماده ۵۹ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، خواهد بود و وظایف و اختیارات شورای رقابت در زمینه تنظیم گری رقابت به این کمیسیون واگذار می شود. بدیهی است مصوبات کمیسیون نمی تواند مغایر مصوبات قبل و بعدی شورای رقابت در زمینه تسهیل رقابت باشد. مرجع تشخیص و حل و فصل مغایرتها، شورای رقابت است و ترتیبات اجرای آن، در اساسنامه سازمان تنظیم مقررات ریلی مشخص می شود.

۲. کمیسیون تنظیم مقررات ریلی متشکل از اعضای زیر است:

(۱)

وزارت راه و شهرسازی

شماره: ۹۱۱۳/۶۸۹۹۴

۱۴۰۲ / ۴ / ۲۵

ورود به حوزه وزارتی

تایید

۱۴۰۲ / ۴ / ۲۴

الف) وزیر راه و شهرسازی (رئیس)

ب) معاون وزیر و رئیس سازمان تنظیم مقررات ریلی (دبیر)

ج) دو نفر صاحب نظر ریلی با پیشنهاد اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

د) رئیس انجمن صنفی شرکت‌های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته

ه) یک نفر صاحب نظر اقتصادی با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی

و) یک نفر صاحب نظر در امور حکمرانی شرکتی با پیشنهاد رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

ز) یک نفر حقوقدان برجسته آشنا به حقوق اقتصادی با پیشنهاد وزیر دادگستری

تبصره - آئین‌نامه داخلی این کمیسیون، در اولین جلسه کمیسیون، با پیشنهاد سازمان تنظیم مقررات ریلی، به تصویب کمیسیون می‌رسد.

۳. سازمان تنظیم مقررات ریلی به عنوان بازوی اجرایی کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، و با استفاده از امکانات معاونت حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی و قسمت‌های ذی ربط در شرکت راه آهن ج.ا.ا. تشکیل می‌شود. وظایف و اختیارات سازمان مذکور به شرح ذیل است:

الف) تدوین ضوابط و صدور مجوز فعالیت و بهره‌برداری برای ارائه خدمات ریلی (حمل بار و مسافر، دپوهای تعمیراتی، ایستگاه‌ها، عملیات مانور، و سایر خدمات قابل ارائه توسط بخش خصوصی)،

ب) تدوین و پیشنهاد استانداردهای بهره‌برداری، فنی و ایمنی زیرساخت و ناوگان و امور مشترک بین آنها به کمیسیون تنظیم مقررات ریلی و حصول اطمینان از اعمال استانداردها و ضوابط مذکور

ج) تهیه پیشنهاد مقررات ناظر بر ترتیبات و چگونگی رسیدگی به سوانح ریلی، برای تصویب در کمیسیون تنظیم مقررات ریلی.

د) تدوین و پیشنهاد جریمه‌های تخطی از مقررات به کمیسیون تنظیم مقررات ریلی و اعمال جریمه‌های مذکور

ه) تهیه پیشنهاد تعرفه دسترسی به خطوط ریلی برای تصویب در کمیسیون تنظیم مقررات ریلی با اخذ نظر از شرکت راه آهن ج.ا.ا. و شرکت‌های عملیاتی، با هدف افزایش قدرت رقابت‌پذیری برای حمل بار و مسافر ریلی نسبت به سایر شقوق حمل و نقل

و) وصول مبالغ حق الامتياز صدور مجوز، هزینه جبران خسارت و سایر وجوهی که طبق قوانین و مقررات پرداخت می‌شوند. وجوه مذکور به حساب خزانه واریز می‌شود

ز) نظارت بر عملکرد دارندگان مجوز فعالیت در چهارچوب مجوزهای صادره و رسیدگی به تخلفات و ملزم نمودن ایشان به انجام تعهدات و وظایف از طریق اخطار به لغو یا لغو موقت یا دائم مجوزهای فعالیت و بهره‌برداری

ح) تدوین و پیشنهاد مقررات مربوط به دسترسی به شبکه و در دسترس بودن شبکه به کمیسیون تنظیم مقررات ریلی

ط) تدوین و پیشنهاد دستورالعمل‌های اتصال متقابل شبکه‌های حمل و نقل ریلی با شبکه‌های حمل و نقل زمینی، دریایی و هوایی و پیگیری اجرای آن

ی) تدوین و پیشنهاد سایر مقررات مورد نیاز به کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، از جمله در زمینه چارچوب موافقتنامه‌های درجه و سطح خدمات.

تبصره ۱- اساسنامه سازمان تنظیم مقررات ریلی با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی، و تأیید کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون، به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- ساختار و تشکیلات سازمان تنظیم مقررات ریلی با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می‌رسد.

تبصره ۳- سازمان مذکور که وظایف و اختیارات حاکمیتی، نظارتی و اجرائی وزارت راه و شهرسازی را در بخش تنظیم مقررات ریلی ایفاء خواهد کرد دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و اعتبارات مورد نیاز آن همه ساله از محل وجوه و اعتبارات عمومی زیر ردیف بودجه وزارت راه و شهرسازی در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی و تأمین خواهد شد.

تبصره ۴- رئیس سازمان تنظیم مقررات ریلی معاون وزیر راه و شهرسازی است و با پیشنهاد وی و تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی به این سمت منصوب می‌شود.

۴. برای افزایش پاسخگویی در صنعت ریلی کشور و حصول اطمینان از غیر تبعیض آمیز بودن مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات و اقدامات سازمان تنظیم مقررات ریلی، شرکت راه‌آهن ج.ا.ا. و سایر فعالان این صنعت، نهاد داوری صنعت ریل تشکیل می‌شود.

در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در صنعت ریل، اشخاص ثالث ذی نفع و دستگاه‌های نظارتی، حسب مورد به تصمیمات و یا اقدامات کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، سازمان تنظیم مقررات ریلی، شرکت راه‌آهن ج.ا.ا، شرکت‌های عملیاتی و سایر فعالان صنعت، از حیث غیر عادلانه یا غیر تبعیض آمیز بودن یا از حیث عدم اجرای صحیح مقررات معترض باشند، باید شکایات خود را به نهاد داوری صنعت ریل تسلیم کنند.

رسیدگی، اظهار نظر و اتخاذ تصمیم در مورد شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی منحصراً در صلاحیت نهاد داوری است و قابل ارجاع به هیچ مرجع دیگری نیست.

رأی این نهاد قطعی و لازم الاجرا است. در مصادیق موضوع بندهای (۲) و (۳) ماده ۴۸۹ قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی، رأی صادره ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قابل اعتراض در شعبه خاصی از دادگاه تجدید نظر که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین خواهد شد، می‌باشد؛ شعبه مذکور به این اعتراض‌ها خارج از نوبت رسیدگی نموده و رأی مقتضی را صادر می‌کند. رأی صادره قطعی و لازم الاجراست.

نهاد داوری صنعت ریل متشکل از ۵ عضو به شرح ذیل است و جلسات آن با حضور ۳ عضو رسمیت پیدا می‌کند و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه اعتبار قانونی دارد.

- یک قاضی با معرفی رئیس قوه قضائیه،
- یک نفر صاحب نظر ریلی با معرفی وزیر راه و شهرسازی،
- یک نفر صاحب نظر اقتصادی با معرفی وزیر امور اقتصادی و دارایی
- یک نفر صاحب نظر حقوقی با معرفی وزیر دادگستری
- یک نفر نماینده فعالان صنعت به تشخیص انجمن صنفی ذی ربط

۵. وظایف کمیسیون و سازمان تنظیم مقررات ریلی و نهاد داوری موضوع این قانون، از حیثه وظایف شرکت راه‌آهن ج.ا.ا. انتزاع شده، آئین‌نامه‌های اجرایی و مقررات ذی ربط به طور متناسب اصلاح می‌شود.

۶. در راستای انتزاع وظایف تنظیم‌گری و داوری از شرکت راه‌آهن ج.ا.ا، قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف) در ماده ۲، عبارت «هیئت مدیره راه‌آهن تهیه و ابلاغ می‌گردد» حذف و عبارت «سازمان تنظیم مقررات ریلی تهیه و به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی می‌رسد» جایگزین آن می‌گردد. همچنین، در قسمت اخیر ماده ۲، عبارت «سازمان تنظیم مقررات ریلی» جایگزین «راه‌آهن» می‌شود.

ب) تبصره‌های ماده ۲ به این ترتیب اصلاح می‌شود:

- در تبصره ۱، عبارت «هیئت مدیره راه‌آهن تهیه و به تصویب هیئت وزیران» حذف و عبارت «سازمان تنظیم مقررات ریلی تهیه و به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی» جایگزین آن می‌شود. عبارت «میزان جرائم مربوط به این تخلفات از دویست میلیون ریال تا بیست میلیارد ریال تعیین می‌گردد و ارقام مذکور با تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی، در انتهای هر سال به اندازه رشد شاخص قیمت مصرف‌کننده در آن سال، تعدیل می‌شود»، جایگزین جمله آخر در تبصره مذکور می‌شود.

- در تبصره ۳ عبارت «وزارت راه و ترابری به تصویب هیئت وزیران» حذف می‌شود و عبارت «سازمان تنظیم مقررات ریلی به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی» جایگزین آن می‌شود.

(ج) در ماده ۴ عبارت «بر عهده راه‌آهن می‌باشد» حذف و عبارت «با پیشنهاد سازمان تنظیم مقررات ریلی بر عهده کمیسیون تنظیم مقررات ریلی می‌باشد» جایگزین آن می‌شود.

(د) در قسمت اخیر ماده ۶، عبارت «توسط هیئت مدیره راه‌آهن تهیه و با تصویب وزیر راه و ترابری» حذف و عبارت «توسط سازمان تنظیم مقررات ریلی تهیه و با تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی» جایگزین آن می‌شود.

(ه) آئین نامه اجرایی موضوع تبصره ۱ ماده ۸، با پیشنهاد سازمان تنظیم مقررات ریلی به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ریلی می‌رسد.

(و) در تبصره ۴ ماده ۸، عبارت «هیئت مدیره راه‌آهن» حذف و عبارت «کمیسیون تنظیم مقررات ریلی» جایگزین آن می‌شود.

(ز) در ماده ۹، «تأیید کمیسیون تنظیم مقررات ریلی» جایگزین «تأیید هیئت مدیره راه‌آهن» می‌شود.

(ح) ماده ۱۰ حذف می‌شود.

(ط) در ماده ۱۱، در تمام موارد عبارت «هیئت مدیره راه‌آهن» حذف و عبارت «سازمان تنظیم مقررات ریلی» جایگزین آن خواهد شد.